

Aangiftecheck – onderzoeksresultaten

Conclusie

- Nederland kent een “belasting-gat” van minstens € 95 miljoen per jaar. Dit belasting-gat is het overschot aan belastingen geïnd door de Belastingdienst door slordigheden en onbekendheid met belastingregels van de Nederlandse belastingplichtigen.
- De exacte hoogte van dit bedrag is nog onbekend, maar de indicatie is dat dit zeker richting de €250 miljoen per jaar kan oplopen.
- De Aangiftecheck van de Bond voor Belastingbetalers geeft een uniek zicht in de hoogte van dit belasting-gat, omdat het de ingevulde aangifte van de belastingplichtige controleert. Zo is het verschil te meten met wat is ingevuld door de gebruiker, en de optimale invulling.
- De bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op twee datasets die volgen om 3000+ gecontroleerde aangiftes door de Aangiftecheck. De absolute minimum van de bandbreedte van de hoogte van het belasting-gat is gegeven door een exacte meting van de bespaarde euro’s na gebruik van de Aangiftecheck. Omdat een groot deel van de belastingvoordelen niet te meten valt via de Aangiftecheck, is deze data verrijkt met een enquête onder de gebruikers van de Aangiftecheck.

De Aangiftecheck is een second opinion en controleert de ingevulde belastingaangifte gratis op de meest vergeten fiscale voordelen.

De Aangiftecheck is te vinden op de website: www.belastingbetalers.nl. Binnen enkele minuten na de check ontvangt de gebruiker een e-mail met persoonlijke tips over hun eigen belastingaangifte. Als Bond voor Belastingbetalers zijn wij van mening dat iedere belastingplichtige zijn moeten bijdragen aan de schatkist, maar wij willen voorkomen dat mensen te veel belasting betalen.

Toelichting

- Zover wij kunnen nagaan, is nog nooit onderzoek gedaan naar het ‘belasting-gat bij de aangifte inkomstenbelasting’. Het gaat hierbij niet om belastingontwijking door particulieren, maar het gaat om het bedrag dat onnodig aan belasting is afgedragen.
- Met een steekproef van 3.000 gebruikers, en ruim 350 respondenten, is de uitkomst van dit onderzoek indicatief voor de aangifte inkomstenbelasting van ruim 6,7 miljoen particuliere belastingplichtigen.

Methodes

Onze conclusies zijn gebaseerd op twee verschillende datasets die elkaar controleren en ondersteunen. Het aantal Nederlandse particuliere belastingplichtigen dat aangifte doet is overgenomen van de informatievoorziening van de Belastingdienst, en bedraagt 6,7 miljoen personen.

Gemeten belastingvoordeel

Ten eerste heeft de Aangiftecheck bij elke gebruiker gemeten of de Aangiftecheck tot een belastingbesparing heeft geleid, en zo ja, voor welk bedrag. Hoewel erg exact, is deze meting ook incompleet. De meeste van de besparingen zijn namelijk niet meetbaar door de Aangiftecheck, omdat aanvullende informatie nodig is. Alleen bij het optimaliseren van de verdeling van inkomen (box 3, hypotheekrenteaftrek) kan de Aangiftecheck exact berekenen wat het belastingvoordeel per gebruiker is. Voor het overige biedt de Aangiftecheck gepersonaliseerde belastingtips die sowieso relevant zijn, maar waarvan niet exact kan worden aangegeven of er een belastingvoordeel aan verbonden is. Denk hierbij aan:

- Het attenderen van gebruikers op het recht op toeslagen

- Het attenderen van gebruikers op heffingskortingen

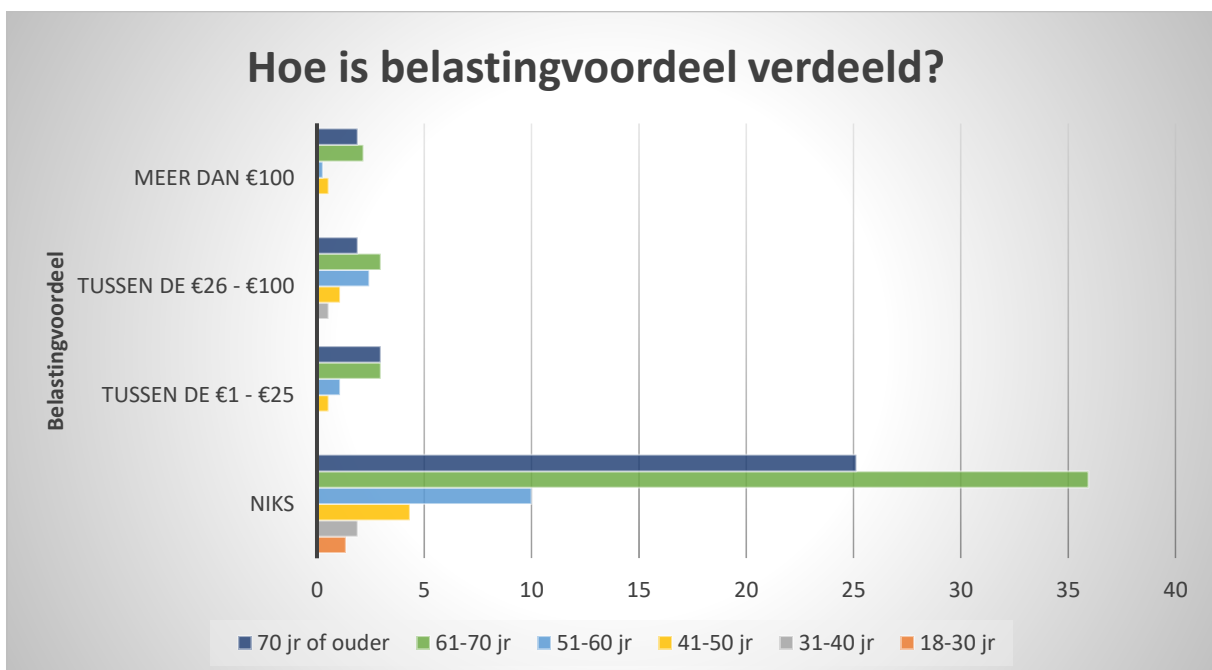
Deze data moet dus worden genomen als het uiterst meetbare minimum, waar bovenop nog andere besparingen/voordelen moeten worden gerekend.

Verwacht belastingvoordeel

Om een inschatting te krijgen van deze extra voordelen hebben we ook een enquête verstuurd onder de gebruikers van de aangiftecheck. De antwoorden op deze enquête geeft ook een indicatie van de gebruikers van de Aangiftecheck, en bijvoorbeeld een indicatie van de besparing per leeftijdsgroep. Met een respons-percentage van 10-15% kunnen we de respons goed noemen. Eén van de vragen opgenomen in de enquête is of de gebruiker een belastingvoordeel heeft verkregen na gebruik van de aangiftecheck, en zo ja, hoeveel. Deze manier van data vergaren is completer dan de eerste, maar kent een kleinere N.

Kanttekeningen

- Om gebruik van de Aangiftecheck te stimuleren, heeft de Bond voor Belastingbetalers een “testaangifte” beschikbaar gesteld. Het is onduidelijk hoeveel van de 3014 gedane checks met de testaangifte zijn gedaan, maar dit aantal wordt geschat rond de 150. Deze testaangiftes hebben niet geleid tot meetbare besparingen. Hieruit moeten we concluderen dat de besparing per persoon hoger ligt dan uit onze dataset blijkt. Ook de deelnemers van de enquête zullen geen besparing hebben ondervonden aan de hand van de testaangifte. Ook de gemiddelde besparing uit deze dataset moet dus met een factor x verhoogd worden.
- Een groot deel van de gebruikers van de Aangiftecheck zijn afkomstig uit de achterban van de Bond voor Belastingbetalers. Deze mensen hebben overwegend vaker een vermogen opgebouwd dan de rest van Nederland. Dit kan het beeld eventueel beïnvloeden. Hoe meer mensen de aangiftecheck gebruiken hoe kleiner deze beïnvloeding zal zijn. Ook hebben we, aan de hand van de enquête vast kunnen stellen dat de besparing redelijk robuust is per leeftijdscategorie. Dit geeft ons een indicatie dat de beïnvloeding van het van dat het disproportioneel hoog percentage van vermogende gebruikers van de Aangiftecheck niet groot is geweest. Voor meer informatie over deze leeftijdsverdeling verwijzen we de lezer naar de volgende grafiek.

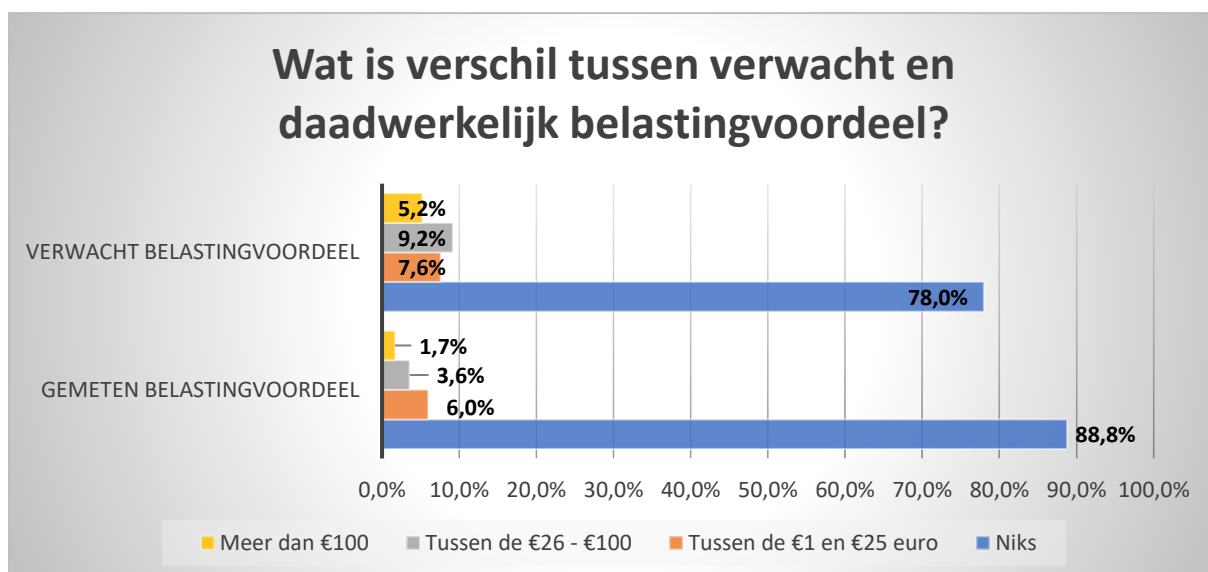
Deel 1 – gemeten belastingvoordeel

- Sinds de start is de Aangiftecheck door meer dan 3.000 mensen gebruikt. Het gaat hierbij zowel om gebruikers die hun aangifte inkomstenbelasting 2017 (testperiode) als gebruikers die hun aangifte inkomstenbelasting 2018 (dit jaar) hebben laten controleren
- Bij 339 gebruikers die hun aangifte inkomstenbelasting door de Aangiftecheck hebben laten controleren, is er een daadwerkelijk gemeten belastingvoordeel geconstateerd. Dit komt neer op ongeveer 1 op de 10 gebruikers.
- Het gemeten belastingvoordeel is opgelopen tot € 42.664,-. Dit komt neer op een besparing van € 14,15 per gebruiker.
- Volgens de gegevens van de Belastingdienst zijn dit jaar 6,7 miljoen Nederlanders uitgenodigd hun aangifte te doen. Als we er van uit gaan dat dit bespaarde bedrag per belastingplichtige gelijk blijft komen we op een belasting-gat van € 14,15 x 6.700.000 = € 95 miljoen voor de aangifte inkomstenbelasting

Let op: Hoewel de gemeten besparing erg exact is, is deze ook incompleet. Dit bedrag kan dus beschouwd worden als de absolute onderkant van de bandbreedte van het belasting-gat.

Deel 2 – gepercipieerd belastingvoordeel

- Ruim 350 gebruikers hebben – na controle van hun aangifte inkomstenbelasting 2018 – een online enquête ingevuld. In de enquête geeft 1 op de 5 gebruikers van de Aangiftecheck aan dat zij op basis van hun second opinion een belastingvoordeel verwachten. Zoals verwacht is de groep besparende gebruikers groter dan de 1 op de 10 gebruikers waarvan we exact het bedrag van het belastingvoordeel weten. Dit verschil is geïllustreerd in de volgende grafiek.

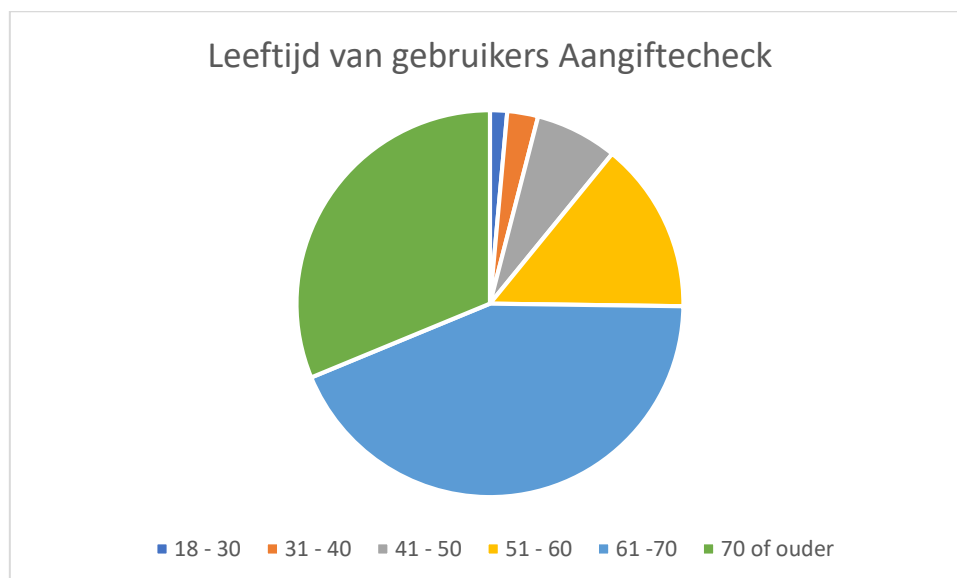
- De Aangiftecheck wijst gebruikers ook op belastingtips, waarvan niet exact het belastingvoordeel kan worden vastgesteld. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om: vergeten toeslagen, vergeten regelingen (gemeenten), heffingskortingen, aftrekposten. Deze bedragen zijn niet opgenomen in de daadwerkelijke belastingvoordeel. Blijkbaar is de besparing ongeveer evenredig verdeeld tussen de vermogens- en inkomensverdeling, en de belastingtips voor heffingskortingen, aftrekposten, en (gemeentelijke) toeslagen. In de bijlage worden concrete voorbeelden van persoonlijke belastingtips gegeven, zoals door de Aangiftecheck wordt opgeleverd.
- In de enquête wordt niet gevraagd naar exacte bespaarde bedragen, maar naar categorieën. Om uit te rekenen hoeveel het belasting-gat is met inachtneming van de extra belastingtips hebben we gebruik gemaakt van de gemiddelde waarden van de categorieën van de exacte dataset. De

resultaten van deze berekening laten zien dat het verwachte belasting-gat, met inachtneming van vergeten toeslagen, heffingskortingen, etc., oploopt tot €250 miljoen euro per jaar.

	Verwacht belastingvoordeel (in %)	Totaal aantal belastingplichtigen (particulier)	Gemiddeld gemeten belastingvoordeel	Verwacht belastingvoordeel totaal
Niks	78,0%	5.226.702	€ 0,00	€ 0,00
Tussen de €1 - €25	7,6%	508.639	€ 4,79	€ 2.436.379,58
Tussen de €26 - €100	9,2%	613.874	€ 48,24	€ 29.613.298,43
Meer dan €100	5,2%	350.785	€ 627,97	€ 220.282.670,16
	100,0%	6.700.000		€ 252.332.348,17

Verder:

- Overwegend 50+-ers (90%) hun aangifte inkomstenbelasting hebben gebruik gemaakt van de second opinion door de Aangiftecheck.

- Voor het overgrote merendeel van de gebruikers (circa 80%) levert de Aangiftecheck geen direct belastingvoordeel op, maar is men wel (zeer) tevreden over de second opinion. Sterker nog, uit de cijfers in 2017 blijkt dat ruim 2/3 van de gebruikers zonder belastingvoordeel de Aangiftecheck aanraadt bij burens, familie en vrienden.

Bijlage bij onderzoek Aangiftecheck – belastingtips

Ter illustratie is in deze bijlage een aantal belastingtips opgenomen die (kunnen) leiden tot belastingvoordeel. Voor de tips over verdeling van inkomen en vermogen is het belastingvoordeel exact vast te stellen. De overige belastingtips attenderen de gebruiker op mogelijk belastingvoordeel, maar hier is geen bedrag aan te koppelen.

Voorbeeld verdeling vermogen en aftrekposten

Extra Verdeling gezamenlijke posten

Door te schuiven met de te verdelen posten kun je in veel gevallen belastingvoordeel behalen. De verdeling van de gezamenlijke posten volgens de aangifte is als volgt:

Verdeling volgens aangifte	Te verdelen	Aangever	Partner
Grondslag voordeel uit sparen en beleggen	214743	214743	0
Aftrekposten	152	152	0
Te verrekenen dividendbelasting	27	27	0

Door te schuiven met de te verdelen posten kun je € 492 besparen. De optimale verdeling kan volgens ons worden bereikt als de verdeelposten als volgt worden verdeeld.

Optimale verdeling	Te verdelen	Aangever	Partner
Grondslag voordeel uit sparen en beleggen	214743	125142	89601
Aftrekposten	152	114	38
Te verrekenen dividendbelasting	27	27	0

Voorbeeld - gemeentelijke regelingen (inkomensondersteuning)

TIP 3

Op basis van je inkomen en je vermogen constateren we dat je mogelijk in aanmerking voor tegemoetkomingen van de gemeente waarin je woont. Wat die tegemoetkomingen precies zijn per gemeente, dat weten wij helaas niet. Het kan bijvoorbeeld gaan om een recht op kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, of een voordeelpas voor het openbaar vervoer. We raden je aan eens te kijken op de website van je gemeente.

Huurtoeslag

TIP 2

Op basis van je inkomen en vermogen kom je zo te zie in aanmerking voor huurtoeslag. Of je daadwerkelijk in aanmerking komt voor huurtoeslag, kunnen wij niet beoordelen, omdat je aangifte daarvoor te weinig gegevens bevat. Misschien ontvangen je al huurtoeslag. In dat geval zal de Belastingdienst op basis van je aangifte gaan beoordelen of het voorschot dat je hebt gekregen juist is geweest. Als je nog geen huurtoeslag ontvang, dan kan je op de website van de Belastingdienst nagaan of je voor huurtoeslag in aanmerking komt. Als dat zo is, dan kan je huurtoeslag tot 1 september 2019 aanvragen via mijn.toeslagen.nl.

Voorbeeld attenderen op zorgtoeslag

TIP 4

Op basis van je aangifte bestaat er recht op zorgtoeslag over 2018. Misschien ontvang je al zorgtoeslag. In dat geval zal de Belastingdienst op basis van de aangifte gaan beoordelen of het voorschot juist is geweest. Als je nog geen zorgtoeslag hebt ontvangen over 2018, dan kan je dit tot 1 september 2019 aanvragen via mijn.toeslagen.nl.

Voorbeeld - Heffingskorting

TIP 3

Het lijkt erop dat je recht hebt op een AOW-uitkering voor alleenstaanden. Dit betekent dat je een extra korting op je belasting krijgt van € 423. Zo te zien heb je deze korting ten onrechte niet aangevinkt in je aangifte. Bij het onderdeel over pensioenen kan je aangeven dat je recht hebt op een AOW-uitkering voor alleenstaanden. Als je dat doet zou het programma je de korting van € 423 automatisch moeten toekennen.

Voorbeeld – Aftrek hypotheekrente

TIP 2

We constateren dat je een eigen woning hebt en dat je ook schulden hebt. Je hebt in je aangifte aangegeven dat er schulden zijn die niet zijn gebruikt voor de aankoop, verbouwing of onderhoud van je eigen woning. Daardoor krijg je voor deze schulden geen aftrek van (hypotheek)rente. Klopt dat wel? We zien namelijk dat dit per ongeluk vaak fout ingevuld wordt in het programma van de Belastingdienst, met name bij schulden die zijn aangegaan voor 2012. Je mist dan dus renteaftrek en dat betekent dus dat er soms veel geld blijft liggen. Zijn de schulden dus wel gebruikt voor de aankoop, onderhoud of verbetering van de eigen woning, beantwoord dan de betreffende vraag in het programma met JA. Dan krijg je automatisch de renteaftrek. Klopt het inderdaad dat de schulden niet voor de eigen woning zijn of niet aan de voorwaarden voldoen, dan hoef je niks te doen.